פְּשִׁיטִים לְצָדָקָה, וְאִם יִרְצֶה לִפְדּוֹת הַתַּעֲנִית, יִתֵּן בְּעַד כָּל יוֹם (פא) שְׁנַיִם עָשָׂר פְּשִׁיטִים לְצָדָקָה (פסקי מהרא"י (מרומת הדשן ס"ג) סימן (ט') [ס']). וַעֲיֵן בְּטוּר יוֹרֶה דֵּעָה מֵהִלְכוֹת נְדָה סִימָן קפ"ה (דרכי משה הארוך ד"ס סימן): **כז** [ט]**גַּחֶלֶת הַמְנַחֶת בְּמָקוֹם שֶׁרַבִּים נִזּוֹקִים בָּהּ,** (פב) **יָכוֹל לְכַבּוֹתָהּ בֵּין אִם הִיא** (פג) **שֶׁל מַתֶּכֶת** (פד) **בֵּין אִם הִיא שֶׁל עֵץ,** (פה) [כ]**וְהָרַמְבַּ"ם אוֹסֵר בְּשֶׁל עֵץ*):**

שלה דִּין חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה. וּבוֹ ה' סְעִיפִים:

א (א) [א]**חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה,** (ב) מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת [ב]**אֲפִלּוּ בִּכְלֵי הַרְבֵּה, דְּאִלּוּ בִּכְלִי אֶחָד אֲפִלּוּ מַחֲזִיק מֵאָה סְעוּדוֹת מַצִּיל.** (ג) **וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִסְפֹּג, דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא יָשִׁים הַסְּפוֹג בְּמָקוֹם הַיַּיִן לַחֲזֹר וְלַהֲטִיפוֹ, גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִסְחֹט,** [ג]**וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ בַּיִת אֲחִיזָה דְּלֵיכָּא חֲשַׁשׁ סְחִיטָה אָסוּר, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּחֹל.** (ד) [ד]**וְלֹא יִטְפַּח בַּשֶּׂמֶן לְהַכְנִיס יָדוֹ וּלְקַנְּחָהּ בִּשְׂפַת הַכֶּלִי.** הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה שֶׁבָּהוּל וְאִם יֵצִיל חֶישִׁינַן שֶׁיִּתְקַנְּחוּ, אֲבָל אִם נִסְדַּק וְעָבִיד טִיף טִיף שֶׁאֵינוֹ בָּהוּל כָּל כָּךְ, מֻתָּר לְהַצִּיל בִּכְלִים (ה) לְקַלַּט וּלְצָרֵךְ (הגהות מרדכי (פט"ז סי' תפ"ב) ותוספות פרק כל כתבי (קז: ד"ה הפ) והגהות מיימוני פרק כ"ב (פוס ס)). וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכָל זֶה לֹא מַיְרֵי אֶלָּא (ו) לְהַצִּיל מֵחֲצֵר לְחֲצֵר, אֲבָל לְבֵית אַחֵר שֶׁעָרַב עִמּוֹ (ז) מַצִּילִין בְּכָל עִנְיָן כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר (ג) לְעֵיל (סי' שלד ס"ב) גַּבֵּי דְּלֵקָה (פסקי מהרא"י סימן קצ"ו): **ב** [ה]**אִם נִשְׁבְּרָה חֲבִית בְּרֹאשׁ גַּגּוֹ,** (ח) **מֵבִיא כְּלִי וּמַנִּיחַ תַּחְתֶּיהָ,** (ט) **וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יָבִיא כְּלִי אַחֵר וְיִקַּלֵּט לְקַבֵּל מִן הַקִּלּוּחַ בָּאֲוִיר**

בְּאֵר הַיטֵב

פּוֹלְנִי"ש, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לה). כָּתַב בְּסֵפֶר חֲסִידִים (סי' קפא) אֶחָד חִלֵּל שַׁבָּת וְנֶעֱשָׂא כְּסִפּוֹ, אָמַר לוֹ הַחָכָם, הַכֶּסֶף אוֹ שָׁוֶה כֶּסֶף חֵלֶק לַעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים שֶׁמִּתְבַּיְשִׁין לְקַבֵּל צְדָקָה. עַיֵּן שו"ת מַהֲרַ"ם בּוּטְרִין סִימָן כ"ח מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִנְיָן אֶחָד שֶׁחִלֵּל שַׁבָּת בְּכַרְמְלִית. וְעַיֵּן שו"ת בֵּית יַעֲקֹב סִימָן (צ"ט) [נ"ט] אִי מְחַלְּלִין עַל גּוֹסֵס:

א (ס) **מְצִילִין.** הֵיינוּ קֹדֶם אֲכִילַת עֲרֵבִית כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (סוף) [ריש] סִימָן של"ד. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ז) **לְעֵיל.** תָּמוּהַּ הוּא זֶה, דְּלֹא הָתַּר בְּדַלֶּקָה לְהוֹצִיא לְבֵית חֲבֵרוֹ הַמְעָרֵב אֶלָּא לְרַעַת בַּעַל הַתְּרוּמָה (סי' רמה), אֲבָל הַשּׁוֹר חוֹלֵק, וְלֹא הִכְרִיעַ שָׁם בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן של"ד סָעִיף י"א וְכָאן פָּסַק לְהַתִּיר סָתָם. וְנִרְאֶה דְּלְחָצֵר שָׁלוֹ יֵשׁ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(סו) כְּחֻשְׁבּוֹן עֶשְׂרִים וְשָׁבַע מָעוֹת [וְהוּא לְעֶרֶךְ חֲמִשָּׁה וְהוֹבִים] כִּי כָּל פְּשִׁיט הוּא גָּדוֹל וְחֻצֵי פּוֹלְנִי"ש וְכָל גָּדוֹל הוּא מֵעָה. (סמ) וְטַעַם לִשְׁעוּר זֶה שֶׁכְּתָבוּ הַפּוֹסְקִים הוּא מִפְּנֵי שֶׁזֶּה הָיָה פָּחוּת שֶׁבַּכְּבָשִׁים אוֹ שֶׁבָּעוּפִים בְּאוֹתוֹ הָעֵת וּלְכָךְ צָרִיךְ לִתֵּן שִׁעוּר זֶה לְצָדָקָה, שֶׁהֲרֵי כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם הָיָה חַיָּב לְהָבִיא חַטָּאת מֵאֵלּוּ הַמִּינִים אִם עָשָׂה מְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא וְלֹא יְהֵא חוֹטֵא נִשְׁכָּר. וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יֹאמַר שֶׁנּוֹתֵן זֶה עֲבוּר חַטָּאת רַק שֶׁיֹּאמַר שֶׁבְּמָקוֹם חַטָּאת נוֹתֵן זֶה לְצְדָקָה [חַיֵּי אָדָם (שם)]. וְכָתְבוּ הַסְּפָרִים שֶׁמְּהַנְּכוֹן שֶׁיֹּאמַר פָּרָשַׁת חַטָּאת (סנ) וְיָבִין אֹפֶן הַקָּרְבָּתָהּ, וּכְבָר אָמְרוּ חֲז"ל (מנחות קי.) כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת חַטָּאת כְּאִלּוּ הִקְרִיב חַטָּאת: **(פא) שְׁנַיִם עָשָׂר פְּשִׁיטִים.** שֶׁהוּא חֵ"י מָעוֹת, וְזֶהוּ שִׁעוּר הַפָּחוּת אִם אָפְשָׁר לוֹ, וְהָעֲשִׁיר יִתֵּן יוֹתֵר, הַכֹּל לְפִי עָשְׁרוֹ, שֶׁהֲרֵי טַעַם הַפִּדְיוֹן שֶׁשָּׁקוּל צַעַר הַמָּמוֹן כְּנֶגֶד צַעַר הַתַּעֲנִית [אַחֲרוֹנִים]: **כז (פב) יָכוֹל לְכַבּוֹתָהּ.** וּמִיירֵי שֶׁאֵין לוֹ עֵצָה אֵיךְ לְטַלְטְלָהּ מִמָּקוֹם זֶה לְפָנוּתָהּ לְמָקוֹם אַחֵר שֶׁאֵין רַבִּים מְצוּיִים בָּהּ, (ע) דְּאִי לָאו הָכִי יוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּפַנֶּה אוֹתָהּ וְלֹא יְכַבֶּנָּה: **(פג) שֶׁל מַתֶּכֶת.** וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם מְצָרֵף [הַיְינוּ שֶׁמְּחַזֵּק אֶת הַכְּלִי עַל יְדֵי הַמַּיִם צוֹנְנִים שֶׁשּׁוֹפֵךְ עָלֶיהָ] כֵּיוָן (עפ) שֶׁאֵין מְכַוֵּן לָזֶה: **(פד) בֵּין וְכוּ' שֶׁל עֵץ.** דִּכְבוּי שֶׁחַיָּב מִן הַתּוֹרָה הוּא דַּוְקָא כְּשֶׁמְּכַבֶּה לַעֲשׂוֹת פֶּחָמִין, אֲבָל סְתָם כִּבּוּי הָוֵי מְלָאכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה לְגוּפָהּ וְהוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן וּבִמְקוֹם הֶזֵּיקָא דְּרַבִּים (ענ) שְׁיוּכְלוּ לְהִנָּזֵק בְּגוּפָן לֹא גָּזְרוּ, אֲבָל בִּמְקוֹם הֶזֵּיקָא דְּמָמוֹנָא אָסוּר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף (כ"ה) [כ"ו]. וְהָרַמְבַּ"ם (פ"א ה"ז) סָבִירָא לֵיהּ דְּחַיָּב בִּמְלָאכָה שֶׁאֵין צְרִיכָה לְגוּפָהּ וּלְכָךְ אָסוּר בְּשֶׁל עֵץ, אֲבָל בְּשֶׁל מַתֶּכֶת לֵיכָּא אִסּוּר כִּבּוּי מִן הַתּוֹרָה לְכְלֵי עֶלְמָא דְּאֵינוֹ שׁוֹרֵף: **(פה) וְהָרַמְבַּ"ם אוֹסֵר וְכוּ'.** א]וְהַלָּכָה כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה [אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כט)]:

א (א) **חֲבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה.** וְאֵין חִלּוּק בֵּין שֶׁנִּשְׁבְּרָה וְלֹא נִשְׁפַּךְ עֲדַיִן לְגַמְרֵי עַל הָאָרֶץ וּבֵין שֶׁנִּשְׁפַּךְ כְּבָר עַל הָאָרֶץ [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתבו

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הַחַיֵּי אָדָם מִפְּנֵי הַדְּלֵקָה, כִּי מִמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְכֵן מֵאוֹר זָרוּעַ (שם) מוֹכֵחַ דְּאֵין צָרִיךְ לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה הֵיכָא דְּאֵיכָּא חֲשַׁשׁ סַכָּנָה: **(מז)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לה): **(מח)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **(מט)** מִסִּפּוּר יֵשׁ נוֹחָלִין (אוהרת התפילה בהגהות אות ט) עַיֵּן שָׁם: **כז (פ)** פְּשׁוּט: **(עא)** לְעֵיל בְּסִימָן שי"ח סָעִיף קָטָן ל"ו בְּמָגֵן אַבְרָהָם:

(עב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לה):

א (פ) גְּמָרָא (קיז:): **(ג)** רַמ"א בְּהַגָּ"ה, וְעַיֵּן בָּאַחֲרוֹנִים: **(ג)** עַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"א), וּבִכְרֵתִי לְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) שֶׁמְּצַדֵּד לִפְסֹק לְגַמְרֵי כִּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן: **(ד)** עַיֵּן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ואומר לאחרים) דְּהָכָא בְּמִקַּל שֶׁכֵּן הוּא: **(ס)** גְּמָרָא (קמג:):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סכ"ט) הוסיף: (ואעפ"כ כל בעל נפש יש לו להחמיר לעצמו. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"א) אסר גם בנשפך לגמרי על הארץ.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לְאַחַר שֶׁיֵּרֵד מִן הַגַּג, וְלֹא יָבִיא כְּלִי אַחַר וְיִצָּרֵךְ אוֹתוֹ לְרֹאשׁ הַגַּג. (י) וְאִם מָצָא בְּכְלִי אֶחָד, מָצִיל אֲפִלּוּ קוֹלֶט אוֹ מְצָרֵךְ: ג [יג]נִזְדַּמְּנוּ לוֹ אוֹרְחִים מֵבִיא כְּלִי אֶחָד וְקוֹלֵט כְּלִי אַחֵר וְיִצָּרֵךְ. וְלֹא יִקְלֹט וְיִצָּרֵךְ וְאַחַר כָּךְ יַזְמִין הָאוֹרְחִים, (יא) [יד]וְלֹא יַעֲרִים לְזַמֵּן אוֹרְחִים שֶׁאֵין צְרִיכִים לֶאֱכֹל. הַגָּה: וּמִיהוּ אִם עָבַר וְעָשָׂה, שֶׁקָּלַט (יב) וְאַחַר כָּךְ זִמֵּן אוֹרְחִים, מֻתָּר (רמב"ם והמגיד פרק כ"ב (הט"ז)): ד (יג) [טו]אִם יָזוּב תִּירוֹשׁ מִגִּיגִית שֶׁל עֲנָבִים (יד) שֶׁעֲדַיִן לֹא נִדְרְכוּ, שֶׁנִּמְצָא אוֹתוֹ הַדֶּלֶף (ג) אֵינוֹ רָאוּי, שֶׁהֲרֵי הַמַּשְׁקִין שֶׁזָּבוּ אֲסוּרִים, (טו) וְאֵינוֹ רַשַּׁאי לְשׁוּם כְּלִי תַּחְתָּיו מִפְּנֵי שֶׁמְּבַטְּלוֹ מֵהֵיכָנוֹ, כֵּיצַד יַעֲשֶׂה, יַנִּיחַ שָׁם מִטָּתוֹ אוֹ שֻׁלְחָנוֹ וְאָז יִהְיֶה אוֹתוֹ הַדֶּלֶף לְפָנָיו גֶּרֶף שֶׁל רְעִי (טז) וְיוּכַל לְהַנִּיחַ שָׁם כְּלִי לְקַבֵּל הַדֶּלֶף כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה שָׁם טִיט, (ד) וּכְשֶׁיִּתְמַלֵּא הַכְּלִי * לֹא יִזְרְקֶנּוּ בְּכְלִי אַחֵר שֶׁלֹּא יְבַטְּלֶנּוּ מֵהֵיכָנוֹ, אֶלָּא מְרִיקוֹ בְּתוֹךְ הַגִּיגִית שֶׁזָּבוּ הַמַּשְׁקִין מִמֶּנָּה, שֶׁהִיא מְבֻטֶּלֶת מֵהֵיכָנָהּ עַל יְדֵי מַשְׁקִין שֶׁזָּבָה מִשּׁוּם מַשְׁקִין שֶׁזָּבוּ: ה [טז]נִתְפַּזְּרוּ לוֹ פֵּרוֹת בָּחָצֵר (יז) * אֶחָד הֵנָּה וְאֶחָד הֵנָּה, מְלַקֵּט מְעַט מְעַט וְאוֹכֵל וְלֹא יִתֵּן לְתוֹךְ הַסַּל וְלֹא לְתוֹךְ הַקֻּפָּה. וְאִם נָפְלוּ בְּמָקוֹם אֶחָד, נוֹתֵן אֲפִלּוּ לְתוֹךְ הַסַּל, [יז]אֶלָּא אִם כֵּן נָפְלוּ לְתוֹךְ צְרוֹרוֹת וַעֲפָרוּרִית שֶׁבָּחָצֵר, (יח) שָׁאז מְלַקֵּט אֶחָד אֶחָד וְאוֹכֵל וְלֹא יִתֵּן לְתוֹךְ הַסַּל וְלֹא לְתוֹךְ הַקֻּפָּה (וַעַיִן לְעֵיל סִימָן שי"ט):

ו שם. ז שם וכתנא קמא וכפרוש רש"י שם (ד"ה אין). ח כלבו בהלכות יום טוב (סי' נח). ט ברייתא שם (קמ"ב) [קמ"ג] (ע"ב). י הרי"ן (פ. ד"ה גמ' יטפח) בשם רבנו יונה מהא דכלכלה, שבת (קמ"א) [קמ"ב] (ע"א), והרב המגיד בפרק כ"א (הי"א) בשם הרשב"א (קמג: ד"ה נתפזרו). כ שם הרב המגיד בשם הרמב"ן (קמג: ד"ה הא דתניא).

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ד * לֹא יִזְרְקֶנּוּ בְּכְלִי אַחֵר וְכוּ' אֶלָּא מְרִיקוֹ. עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁסּוֹבֵר דְּאִם יֵשׁ לוֹ כְּלִי אַחֵר, יוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּרִיאֶנּוּ וְיָנִיחֶנּוּ עַל גַּבֵּי הַכְּלִי שֶׁעָמַד כְּבָר וְנִתְמַלֵּא וּלְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַדֶּלֶף שֶׁדּוֹלֵף, מִשֶּׁיִּטָּלֵטֵל הַמַּקָּצָה בְּיָדִים לְהוֹרִיקוֹ, דְּאִסּוּר טִלְטוּל מַקָּצָה בְּיָדִים חָמִיר מִבִּטּוּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ. וְעַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וּבִפְרִי מְגַדִּים שֶׁמְּפַקְפֵּק בָּזֶה וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מְצַדֵּד כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם:

ה * אֶחָד הֵנָּה וְאֶחָד הֵנָּה מְלַקֵּט מְעַט מְעַט וְאוֹכֵל. הַנָּה לְפִי מַה שֶּׁהֵבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה נתפזרו) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (קמג: ד"ה מלקט) וְהָרֹא"שׁ (פכ"ב סי' א), הַאי וְאוֹכֵל לָאו דַּוְקָא הוּא, דְּהוּא הַדִּין דְּמַתָּר לִתְּנָם לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ וְלֹא אָסוּר אֶלָּא לְתוֹךְ סַל וְקֻפָּה דָּזֶה מִחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל. אֲבָל מִבְּאוּר הַגְּרַ"א מִשְׁמַע דִּלְפִי שְׁאָרֵי הַרְבֵּה רְאשׁוֹנִים אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה, וְאֵין לוֹמַר דְּהַגְּרַ"א קַאֵי רַק בְּנִתְעָרֵב בִּצְרוֹרוֹת, דָּזֶה אֵינוֹ דְּהָלְא הֵבִיא דִּגְרָסַת כָּל הָרִאשׁוֹנִים בְּבָרַיְיתָא (קמג:) הוּא 'וְאוֹכֵל' וְלֹא כְּהַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"שׁ וּמַפֵּילָא לְפֵרוּשׁ הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (הו"ד בר"ן ס. ד"ה גמ' יטפח) דְּמְפָרֵשׁ לְהַבְּרַיְיתָא בְּנִתְפַּזֵּר אַחַת הֵנָּה גַּם כֵּן אֵין לְהַקֵּל, וְאַפְשָׁר שֶׁהַבַּיִת יוֹסֵף גַּם כֵּן חָזַר מִדְּבָרָיו מִדְּהָעְתִּיק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ תֹּבֶת 'וְאוֹכֵל'. וְאָמְנָם בְּסֵיפָא לְעִנְיַן נִתְעָרֵב בִּצְרוֹרוֹת אוֹ בְּעָפָר בְּדֹאי אֵין לְהַקֵּל לְלָקְטָם לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ וְכֵן כָּתַב בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד) דְּיֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר מְשׁוּם בּוֹרֵר, אַף לְפִי דִּבְרָיו אִם יִרְצֶה לְלָקְטָם כְּדֵי לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר מִסְתַּבְּרָא שֶׁיְּהֵא מֻתָּר לְפִי דִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף דְּהָאי 'וְאוֹכֵל' לָאו דַּוְקָא הוּא, אֲבָל לְפִי דִּבְרֵי הַגְּרַ"א נִרְאֶה דְּאֵין לְהַקֵּל בְּכָל גַּוְנֵי:

בְּאוּר הַלָּכָה

לְהַתִּיר בָּזֶה כֵּיוָן דְּלֹא מְצִינוּ חוֹלֶק בָּזֶה, טַ"ז (סק"ב) עַיֵּן שָׁם: ד (ג) אֵינוֹ רָאוּי. וּמַיָּרֵי שֶׁלֹּא נִשְׁבְּרָה לְגַמְרֵי, דְּאָם לֹא כֵּן אַף בִּרְאוּי אָסוּר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף א': (ד) וּכְשֶׁיִּתְמַלֵּא. וְכָתַב בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות א) לְפִי מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסִימָן תקי"ג (ס"ג) דְּמִיָּן בְּשֶׁאֵינוֹ מֵינוּ בָּטֵל אֲפִלּוּ בִּדְבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין, אִם כֵּן מַתָּר לְהַת כְּלִי עִם מַיִם

ה לֹא יִזְרְקֶנּוּ בְּכְלִי אַחֵר וְכוּ' אֶלָּא מְרִיקוֹ. עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁסּוֹבֵר דְּאִם יֵשׁ לוֹ כְּלִי אַחֵר, יוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּרִיאֶנּוּ וְיָנִיחֶנּוּ עַל גַּבֵּי הַכְּלִי שֶׁעָמַד כְּבָר וְנִתְמַלֵּא וּלְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַדֶּלֶף שֶׁדּוֹלֵף, מִשֶּׁיִּטָּלֵטֵל הַמַּקָּצָה בְּיָדִים לְהוֹרִיקוֹ, דְּאִסּוּר טִלְטוּל מַקָּצָה בְּיָדִים חָמִיר מִבִּטּוּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ. וְעַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וּבִפְרִי מְגַדִּים שֶׁמְּפַקְפֵּק בָּזֶה וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מְצַדֵּד כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם:

ה אֶחָד הֵנָּה וְאֶחָד הֵנָּה מְלַקֵּט מְעַט מְעַט וְאוֹכֵל. הַנָּה לְפִי מַה שֶּׁהֵבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה נתפזרו) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (קמג: ד"ה מלקט) וְהָרֹא"שׁ (פכ"ב סי' א), הַאי וְאוֹכֵל לָאו דַּוְקָא הוּא, דְּהוּא הַדִּין דְּמַתָּר לִתְּנָם לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ וְלֹא אָסוּר אֶלָּא לְתוֹךְ סַל וְקֻפָּה דָּזֶה מִחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל. אֲבָל מִבְּאוּר הַגְּרַ"א מִשְׁמַע דִּלְפִי שְׁאָרֵי הַרְבֵּה רְאשׁוֹנִים אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה, וְאֵין לוֹמַר דְּהַגְּרַ"א קַאֵי רַק בְּנִתְעָרֵב בִּצְרוֹרוֹת, דָּזֶה אֵינוֹ דְּהָלְא הֵבִיא דִּגְרָסַת כָּל הָרִאשׁוֹנִים בְּבָרַיְיתָא (קמג:) הוּא 'וְאוֹכֵל' וְלֹא כְּהַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"שׁ וּמַפֵּילָא לְפֵרוּשׁ הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (הו"ד בר"ן ס. ד"ה גמ' יטפח) דְּמְפָרֵשׁ לְהַבְּרַיְיתָא בְּנִתְפַּזֵּר אַחַת הֵנָּה גַּם כֵּן אֵין לְהַקֵּל, וְאַפְשָׁר שֶׁהַבַּיִת יוֹסֵף גַּם כֵּן חָזַר מִדְּבָרָיו מִדְּהָעְתִּיק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ תֹּבֶת 'וְאוֹכֵל'. וְאָמְנָם בְּסֵיפָא לְעִנְיַן נִתְעָרֵב בִּצְרוֹרוֹת אוֹ בְּעָפָר בְּדֹאי אֵין לְהַקֵּל לְלָקְטָם לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ וְכֵן כָּתַב בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד) דְּיֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר מְשׁוּם בּוֹרֵר, אַף לְפִי דִּבְרָיו אִם יִרְצֶה לְלָקְטָם כְּדֵי לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר מִסְתַּבְּרָא שֶׁיְּהֵא מֻתָּר לְפִי דִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף דְּהָאי 'וְאוֹכֵל' לָאו דַּוְקָא הוּא, אֲבָל לְפִי דִּבְרֵי הַגְּרַ"א נִרְאֶה דְּאֵין לְהַקֵּל בְּכָל גַּוְנֵי:

בְּאֵר הֵיטֵב

תַּחְתָּיו שֶׁיִּתְבַּטֵּל הַיַּיִן בַּמַּיִם רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּהָא אֵין מְבַטְּלִין אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ט (ס"ו), וְאָפְשָׁר דְּשָׁאנֵי הָכָא דְּאֵין כַּוָּנָתוֹ לָאֲכָל הָאִסּוּר רַק לְהַצִּיל הַיַּיִן, וְנִרְאֶה לִי שֶׁאֲפִלּוּ נִתְרַבָּה הָאִסּוּר לֵית לָן בָּהּ דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמְקִילִין בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קל"ד (ס"ג). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד):

בְּאוּר הַלָּכָה

ד * לֹא יִזְרְקֶנּוּ בְּכְלִי אַחֵר וְכוּ' אֶלָּא מְרִיקוֹ. עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁסּוֹבֵר דְּאִם יֵשׁ לוֹ כְּלִי אַחֵר, יוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּרִיאֶנּוּ וְיָנִיחֶנּוּ עַל גַּבֵּי הַכְּלִי שֶׁעָמַד כְּבָר וְנִתְמַלֵּא וּלְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַדֶּלֶף שֶׁדּוֹלֵף, מִשֶּׁיִּטָּלֵטֵל הַמַּקָּצָה בְּיָדִים לְהוֹרִיקוֹ, דְּאִסּוּר טִלְטוּל מַקָּצָה בְּיָדִים חָמִיר מִבִּטּוּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ. וְעַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וּבִפְרִי מְגַדִּים שֶׁמְּפַקְפֵּק בָּזֶה וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מְצַדֵּד כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם:

ה * אֶחָד הֵנָּה וְאֶחָד הֵנָּה מְלַקֵּט מְעַט מְעַט וְאוֹכֵל. הַנָּה לְפִי מַה שֶּׁהֵבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה נתפזרו) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (קמג: ד"ה מלקט) וְהָרֹא"שׁ (פכ"ב סי' א), הַאי וְאוֹכֵל לָאו דַּוְקָא הוּא, דְּהוּא הַדִּין דְּמַתָּר לִתְּנָם לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ וְלֹא אָסוּר אֶלָּא לְתוֹךְ סַל וְקֻפָּה דָּזֶה מִחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל. אֲבָל מִבְּאוּר הַגְּרַ"א מִשְׁמַע דִּלְפִי שְׁאָרֵי הַרְבֵּה רְאשׁוֹנִים אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה, וְאֵין לוֹמַר דְּהַגְּרַ"א קַאֵי רַק בְּנִתְעָרֵב בִּצְרוֹרוֹת, דָּזֶה אֵינוֹ דְּהָלְא הֵבִיא דִּגְרָסַת כָּל הָרִאשׁוֹנִים בְּבָרַיְיתָא (קמג:) הוּא 'וְאוֹכֵל' וְלֹא כְּהַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"שׁ וּמַפֵּילָא לְפֵרוּשׁ הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (הו"ד בר"ן ס. ד"ה גמ' יטפח) דְּמְפָרֵשׁ לְהַבְּרַיְיתָא בְּנִתְפַּזֵּר אַחַת הֵנָּה גַּם כֵּן אֵין לְהַקֵּל, וְאַפְשָׁר שֶׁהַבַּיִת יוֹסֵף גַּם כֵּן חָזַר מִדְּבָרָיו מִדְּהָעְתִּיק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ תֹּבֶת 'וְאוֹכֵל'. וְאָמְנָם בְּסֵיפָא לְעִנְיַן נִתְעָרֵב בִּצְרוֹרוֹת אוֹ בְּעָפָר בְּדֹאי אֵין לְהַקֵּל לְלָקְטָם לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ וְכֵן כָּתַב בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד) דְּיֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר מְשׁוּם בּוֹרֵר, אַף לְפִי דִּבְרָיו אִם יִרְצֶה לְלָקְטָם כְּדֵי לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר מִסְתַּבְּרָא שֶׁיְּהֵא מֻתָּר לְפִי דִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף דְּהָאי 'וְאוֹכֵל' לָאו דַּוְקָא הוּא, אֲבָל לְפִי דִּבְרֵי הַגְּרַ"א נִרְאֶה דְּאֵין לְהַקֵּל בְּכָל גַּוְנֵי:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכָל זֶה מִירֵי בְּיוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ סְעוּדוֹת אֲבָל בְּשָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת יָכוֹל לְהַצִּיל אֲפִלּוּ בִּכְלִים הַרְבֵּה וַאֲפִלּוּ לְקַלֵּט וּלְצָרֵךְ, וּבָאֻמָּת בְּיוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ סְעוּדוֹת אָסוּר לְהַצִּיל בִּכְלִי אַחֵר אַף בִּכְלִי קָלִיטָה וְצָרוּךְ וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף א', אֶלָּא דְּאוֹרְחָא דְּמִלְּתָא נָקַט דְּכֵן דָּרְךְ לְהַצִּיל בְּקַלּוּט וְצָרוּךְ כֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר תּוֹסָפָת שַׁבָּת (סק"ה), וּבְסֵפֶר פְּרִי מְגַדִּים (משׁ"ז סק"א) (ו) מְצַדֵּד לְהַחְמִיר בִּקְלִיטָה וְצָרוּךְ אֲפִלּוּ עַד שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, דְּאַף דִּקְיָמָא לָן לְעֵיל בְּסָעִיף א' דַּעַד שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת יָכוֹל לְהַצִּיל אֲפִלּוּ בִּכְלִים הַרְבֵּה, הַיְינוּ כְּשֶׁהֵם מֻנָּחִים עַל הָאָרֶץ אֲבָל עַל יְדֵי קְלִיטָה וְצָרוּךְ אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי כָּל שֶׁהוּא יוֹתֵר מִכְּלִי אֶחָד:

(י) וְאִם מָצָא בְּכְלִי אֶחָד וְכוּ'. וּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מִשָּׁלֹשׁ סְעוּדוֹת, כְּדִכְתִיב בְּסִימָן שי"ח (ס"ב) בְּהַג"ה (ס"א), וְלִכְאוֹרָה אִי לֹא מְשׁוּם בִּטּוּל כְּלִי מַהֵיכָנוֹ הָיָה לָהֶם מֻתָּר לְהָשִׁים כְּלִי תַּחְתָּיו לְהַצִּיל, דְּאִי נִשְׁבְּרָה לְגַמְרֵי, אֲפִלּוּ אִם הָיָה מֻתָּר לְבַטֵּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ גַּם כֵּן (י) הָיָה אָסוּר לְהָשִׁים כְּלִי תַּחְתָּיו, דְּבָהוּל: (יא) [יד]וְלֹא יַעֲרִים לְזַמֵּן אוֹרְחִים. מְשַׁמַע דְּאִם לֹא זִמֵּן, אַף דְּיֵעָבֵד אָסוּר, וְהַיְינוּ (ו) רַק עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת מִיָּד. וְאִם הָיָה בְּשׁוֹגֵג (ס) שֶׁשָּׁגַג בַּדִּין אוֹ שֶׁשָּׁכַח שֶׁהוּא שַׁבָּת, מֻתָּר לְהַנּוֹת מִזֶּה אַף בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ לוֹ וְכָל שֶׁכֵּן לַאֲחֵרִים: ד (יג) [טו]אִם יָזוּב תִּירוֹשׁ מִגִּיגִית וְכוּ'. וּמַיָּרֵי (ט) שֶׁהַגִּיגִית לֹא נִסְדַּק לְגַמְרֵי אֶלָּא עֲבִיד טַיָּח טִיחַ שֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ בָּהוּל וּכְדִלְעֵיל בְּהַג"ה (ס"א), וְלִכְאוֹרָה אִי לֹא מְשׁוּם בִּטּוּל כְּלִי מַהֵיכָנוֹ הָיָה מֻתָּר לְהָשִׁים כְּלִי תַּחְתָּיו, דְּאִי נִשְׁבְּרָה לְגַמְרֵי, אֲפִלּוּ אִם הָיָה מֻתָּר לְבַטֵּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ גַּם כֵּן (י) הָיָה אָסוּר לְהָשִׁים כְּלִי תַּחְתָּיו, דְּבָהוּל: (יד) [טז]שֶׁעֲדַיִן לֹא נִדְרְכוּ. דְּאִי נִדְרְכוּ לֹא הָיָה הַמַּשְׁקֶה שֶׁזָּבוּ וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"כ סָעִיף ב': (טו) [יז]וְאֵינוֹ רַשַּׁאי לְשׁוּם כְּלִי מִפְּנֵי שֶׁמְּבַטְּלוֹ מֵהֵיכָנוֹ. עַיִן בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות א) שֶׁהִסְכִּים לַעֲשׂוֹת עוֹד עֲצָה אַחֶרֶת דְּהַיְינוּ שֶׁיִּתֵּן הַכְּלִי עִם מַיִם תַּחַת הַדֶּלֶף כְּדֵי שֶׁיִּתְבַּטֵּל הַיַּיִן בְּמַיִם רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן, וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁאֲפִלּוּ נִתְרַבָּה הָאִסּוּר לְבַטּוֹף שֶׁהֵן יוֹתֵר מֵהַמַּיִם לֵית לָן בָּהּ דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמְקִילִין בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קל"ד (ס"ג): (טז) [יח]וְיוּכַל לְהַנִּיחַ שָׁם כְּלִי וְכוּ'. וְאַף עַל גַּב (יט) דִּבְסוֹף סִימָן של"ח כָּתַב דְּאָסוּר לְכַתְּחִלָּה לִתֵּן כְּלִי תַּחַת דֶּלֶף דְּאֵין עוֹשִׂין גֶּרֶף שֶׁל רְעִי לְכַתְּחִלָּה, הָכָא שָׁרֵי מִשּׁוּם פְּסִידָא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"ח סָעִיף ל"ז: ה (יז) [יט]אֶחָד הֵנָּה וְכוּ'. דְּזֶה הָוֵי (יח) כְּעוֹבְדָא דְּחֹל כְּשֶׁמְּקַבְּצָן וְנוֹתְנָן לְתוֹךְ הַסַּל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁנָּפְלוּ בַּמָּקוֹם אֶחָד. אַף כְּשֶׁמְּלַקְּטָן מִתּוֹךְ צְרוֹרוֹת וַעֲפָרוּרִיּוֹת מֵיתֵי תָּמִיד כְּעוֹבְדָא דְּחֹל כְּשֶׁנּוֹתְנָן בַּסַּל וְאָסוּר, (יג) וְהַיְינוּ אֲפִלּוּ אִם בְּדַעְתּוֹ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר, דְּאִי לָאו הָכִי תִּיפּוֹק לֵיהּ דְּאָסוּר מִשּׁוּם בּוֹרֵר וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שי"ט (ס"ב): (יח) שָׁאז וְכוּ' וְאוֹכֵל. עַיִן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א דְּהַאי וְאוֹכֵל בְּדַרְבָּקָא הוּא וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ לְתוֹךְ חֵיקוֹ וּכְסוּתוֹ גַּם כֵּן אָסוּר לְתָּנָם, וְהַאי דְּמִסַּיֵּם לְתוֹךְ סַל וְקֻפָּה, אוֹרְחָא דְּמִלְּתָא נָקַט:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ו) וְהֵבִיא רְאָיָה לָזֶה מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הט"ז), אֲבָל מִדִּבְרֵי רַשַּׁ"י (קיז: ד"ה התם ד"ה שמא) מַשְׁמַע לַעֲנִיּוֹת דַּעְתִּי דְּדַעְתּוֹ כְּהִתּוֹסָפוֹת שַׁבָּת דְּגִרְיסִינָן (דְּלִקּוֹט) [דְּקִלּוֹט] וְצָרוּךְ הוּא מְשׁוּם דְּהוּא עַל יְדֵי כֵּלִים הַרְבֵּה, וּלְפִי זֶה מֻתָּר עַל כָּל פָּנִים עַד שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת: ג (ז) עַיִן לְעֵיל בְּרֵישׁ סִימָן שי"ח בְּבֵאוּר הַלָּכָה הַמַּתְחִיל (אָחֵר) [אַחַת] מֵה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ס סי"א): (ס) דְּגַם זֶה הוּא בִּכְלָל שׁוֹגֵג כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסִימָן שי"ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י): ד (ע) מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג'. וְעַיִן בְּחִדּוּשֵׁי הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר וּבְשַׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁכֵּן הוּא בְּאוּר דִּבְרָיו כַּאֲשֶׁר פֵּרַשְׁנוּ: (י) וַאֲפִלּוּ כְּדֵי שְׁעוּר שָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת גַּם כֵּן הָיָה אָסוּר

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ג) סתם לאסור כדעת השו"ע.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah